

ДВНЗ «Ужгородський національний університет»

Кафедра обліку та аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан економічного факультету ДВНЗ»УжНУ

 д.е.н. Сержанов В.В.

“2” червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Аналіз господарської діяльності

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	07«Управління і адміністрування»
Спеціальність	071 “Облік і оподаткування”
Предметна спеціальність (Спеціалізація) (за наявності)	«Облік, аудит і оподаткування», «Бізнес-консалтинг»
Освітня програма	«Облік, аудит і оподаткування», «Бізнес-консалтинг»
Статус дисципліни	обов’язкова
Мова навчання	українська

2021-2022 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Аналіз господарської діяльності» для студентів, галузь знань: 07 «Управління та адміністрування», спеціальність: 071 «Облік і оподаткування», освітня програма «Облік, аудит і оподаткування» та освітня програма «Бізнес-консалтинг».
Рівень підготовки: Бакалавр.

Укладач: к.е.н., доц. кафедри обліку і аудиту Ганусич В.О.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри обліку та аудиту ДВНЗ «УжНУ», протокол №16 від «7» травня 2021 року.

Завідувач кафедри обліку та аудиту (проф. Колісник Г.М.)

Схвалено методичною комісією економічного факультету ДВНЗ «УжНУ» за галуззю знань: 07 «Управління та адміністрування» спеціальність 071 «Облік і оподаткування».

Протокол від «1» червня 2021 року, № 6.

Голова комісії

доц. Шуліко А.О.

Робоча програма навчальної дисципліни не є об'єктом авторського права та інтелектуальної власності, що впливає із ст. 8 Закону України про авторське право та суміжні права.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Обов'язкова дисципліна: Цикл професійної підготовки (ОК2)—ОК 2.4.	
Модулів – 2	Спеціальність: 071 «Облік і оподаткування», Освітні програми «Облік, аудит і оподаткування»; «Бізнес-консалтинг»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й, 2 ст	4-й, 2 ст
Індивідуальне науково-дослідне завдання: <u>Курсова робота</u>		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		7-й, 3-й	7-й, 3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		24 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	6 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		46 год.	106 год.
Індивідуальні завдання: 30 год.			
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 37% до 63%;

для заочної форми навчання – 12% до 78%.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Головна мета викладання дисципліни „Аналіз господарської діяльності” – набуття студентами спеціальних знань з методології аналізу господарської діяльності підприємств,

розуміння причинно-наслідкових зв'язків між економічними показниками та набуття навичок щодо застосування аналітичного методичного апарату для розв'язку конкретних прикладних проблем поточної діяльності підприємства, його розвитку та стратегічного планування.

Завдання вивчення дисципліни:

- засвоєння методичного апарату економічного аналізу: загальнонаукових методів та спеціальних методів аналітичного дослідження детермінованих та стохастичних факторних моделей;

- набуття навичок формулювання господарських процесів підприємства, зв'язку між показниками через аналітичні моделі;

- вивчення методики та організації аналізу різних аспектів діяльності підприємства: фінансового стану і фінансових результатів, виробничих та збутових процесів, ефективності використання матеріальних та трудових ресурсів;

- отримання навичок визначення резервів економічного зростання та втілення їх у практичній діяльності підприємства;

- вивчення методики комплексного аналізу діяльності підприємства та побудови економічних прогнозів на його основі.

Предмет дисципліни - методологія та організація побудови аналітичних інформаційних моделей управління відтворенням обмежених фінансових, матеріальних, нематеріальних і трудових ресурсів суб'єктів господарювання. Економічний аналіз - складна спеціальна дисципліна, яка базується на глибоких знаннях економічної теорії, макро- та мікроекономіки, бухгалтерського обліку, фінансів, статистики, економіки підприємства та окремих галузей господарства України, комп'ютерних технологій обробки економічної інформації, моделюванні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- зміст, функції, предмет та об'єкти економічного аналізу;

- систему методів економічного аналізу;

- організацію і методику аналізу фінансового стану та фінансових результатів, виробничої та збутової діяльності, окремих видів ресурсів підприємства;

- причинно-наслідкові зв'язки між економічними показниками, способи визначення резервів підвищення ефективності діяльності;

- систему комплексного узагальнення результатів аналізу та виявлених резервів.

Вивчивши курс „Аналіз господарської діяльності” студент має вміти досліджувати проблеми аналітичної роботи, розуміти дискусійний характер окремих положень економічного аналізу, вміти давати критичні оцінки різним точкам зору стосовно аналізу господарських процесів, фактів та явищ, а також вміти використовувати знання у практиці прийняття рішень з фінансових та управлінських проблем в умовах сучасної ринкової економіки, вміти організувати і провести економічний аналіз, системно оцінити діяльність організацій, виявити внутрішні резерви раціонального використання матеріальних, нематеріальних, трудових і фінансових ресурсів.

Відповідно до освітньої програми, вивчення даної дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Аналіз господарської діяльності» є опанування таких навчальних дисциплін освітньої програми

Назва освітньої компоненти (навчальної дисципліни)
Політична економія
Мікроекономіка

Макроекономіка
Вища математика
Статистика
Економіко-математичні методи та моделі
Фінансовий облік 1,2

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Вивчення навчальної дисципліни «Аналіз господарської діяльності» передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання відповідно до стандарту вищої освіти зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» та освітньої програми «Облік, аудит і оподаткування» сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Загальні компетенції(ЗК)

ЗК.1	Здатність вчитися та бути готовим до засвоєння та застосування набутих знань.
ЗК.2	Здатність до аналізу та синтезу як інструментарію виявлення проблем та прийняття рішень для їх розв'язання на основі логічних аргументів та перевірених фактів.
ЗК.3	Здатність працювати самостійно та в команді з урахуванням вимог професійної дисципліни, планування та управління часом.
ЗК.7	Здатність до гнучкого мислення та компетентного застосування набутих знань в широкому діапазоні практичної роботи за фахом та повсякденному житті.
ЗК.11	Здатність презентувати результати проведених досліджень.

Професійні компетенції (ПК)

ПК.1	Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.
ПК.2	Здатність формувати обліково-аналітичну інформацію для ефективного управління діяльністю підприємства.
ПК.3	Здатність використовувати математичний інструментарій для дослідження економічних процесів, розв'язання прикладних економічних та оптимізаційних завдань в сфері обліку, аудиту та оподаткування.
ПК.6	Здатність проводити аналіз господарської діяльності підприємства та фінансовий аналіз з метою прийняття управлінських рішень.
ПК.12	Здатність підтримувати належний рівень економічних знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН.1	Демонструвати базові знання та розуміння економічних категорій, законів, причиннонаслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
ПРН.2	Знати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліково-аналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій
ПРН.3	Усвідомлювати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування

	та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.
ПРН.4	Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств, установ, організацій та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень.
ПРН.5	Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту, та оподаткування господарської діяльності підприємств.
ПРН.6	Демонструвати розуміння особливостей практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств, установ та організацій різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.
ПРН.8	Обґрунтовувати ефективність прийняття рішення з використанням обліково-аналітичної інформації та розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством.
ПРН.14	Демонструвати навички володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження економічних явищ і процесів на підприємстві.

Вивчення навчальної дисципліни «**Аналіз господарської діяльності**» передбачає формування та розвиток у здобувачів вищої освіти програмних результатів навчання відповідно до стандарту вищої освіти зі спеціальності 071 «**Облік і оподаткування**» та освітньої програми «**Бізнес-консалтинг**» **сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:**

Загальні компетенції(ЗК)

ЗК.1	Здатність вчитися та бути готовим до засвоєння та застосування набутих знань.
ЗК.2	Здатність до аналізу та синтезу як інструментарію виявлення проблем та прийняття рішень для їх розв'язання на основі логічних аргументів та перевірених фактів.
ЗК.3	Здатність працювати самостійно та в команді з урахуванням вимог професійної дисципліни, планування та управління часом.
ЗК.7	Здатність до гнучкого мислення та компетентного застосування набутих знань в широкому діапазоні практичної роботи за фахом та повсякденному житті.
ЗК.11	Здатність презентувати результати проведених досліджень.

Професійні компетенції (ПК)

ПК.1	Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.
ПК.2	Здатність формувати обліково-аналітичну і консалтингову інформацію для ефективного управління діяльністю підприємства.
ПК.3	Здатність використовувати математичний інструментарій для дослідження економічних процесів, розв'язання прикладних економічних та оптимізаційних завдань в сфері обліку, аудиту та оподаткуванні та бізнес-консультантингу.
ПК.6	Здатність проводити аналіз господарської діяльності підприємства та економічний консалтинг з метою надання консультацій для прийняття управлінських рішень.
ПК.12	Здатність підтримувати належний рівень економічних знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН.1	Демонструвати базові знання та розуміння економічних категорій, законів, причинно-наслідкових та функціональних зв'язків, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.
ПРН.2	Знати місце і значення облікової, аналітичної, контрольної, податкової та статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів обліковоаналітичної інформації у вирішенні проблем в сфері соціальної, економічної і екологічної відповідальності підприємств, установ, організацій.
ПРН.3	Усвідомлювати сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування, бізнес-консультування, прогнозування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності.
ПРН.4	Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств, установ, організацій та інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень та вміння надавати бізнесконсультації суб'єктам господарювання
ПРН.5	Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування господарської діяльності підприємств, надання бізнесконсультацій суб'єктам господарювання.
ПРН.6	Демонструвати розуміння особливостей практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств, установ та організацій різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.
ПРН.8	Обґрунтовувати ефективність прийняття рішення з використанням обліковоаналітичної інформації та розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством.
ПРН.14	Демонструвати навички володіння загальнонауковими та спеціальними методами дослідження економічних явищ і процесів на підприємстві.

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

5.1. Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Аналіз господарської діяльності» є:

- Підсумковий екзамен;
- Модульні контрольні роботи;
- Вирішення наскрізних практичних завдань;
- Реферати та презентації з окремих дискусійних питань;
- Курсова робота.

Конкретні засоби діагностики та методи їх демонстрування визначаються розробником (розробниками) робочої програми навчальної дисципліни

5.2. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ.

Протягом семестру студенти виконують дві модульні контрольні роботи, кожна з яких оцінюється в діапазоні від 0 до 25 балів.

Модульна письмова контрольна робота включає:

- два теоретичні питання - 10 балів;
- дві задачі – 10 балів;
- тестове завдання, яке містить п'ять питань – 5 балів;

Оцінка знань з теоретичного питання має рівні: від 0 до 5 балів.

Порядок оцінювання:

5 балів – вичерпний виклад змісту питання із застосуванням аналізу та вмінням роботи висновки;

4 бали – розгорнутий виклад змісту питання, але відсутні аналіз та висновки;

3 бали – правильний, але не досить повний виклад змісту питання;

2 бали – неповний виклад змісту питання та допущено значні помилки і неточності;

1 бал – характер відповіді дає підставу стверджувати, що студент неправильно зрозумів зміст питання і тому не відповів на нього по суті, припустившись грубих помилок у змісті відповіді;

0 балів - студент не знає правильної відповіді.

Задачі у модульному завданні оцінюються по 5 балів кожна, у тому числі:

від 0 до 3 балів – за правильність проведених розрахунків та отриманих результатів;

від 0 до 2 балів – за вміння формулювати обґрунтовані висновки за результатами розв'язаної аналітичної задачі. Висновки включають: розкриття економічного змісту розрахованих показників, оцінка їх рівня та причинно-наслідкових взаємозв'язків між ними, обґрунтування шляхів усунення виявлених негативних тенденцій у діяльності підприємства.

Максимальна оцінка контролю систематичності та активності роботи студента становить 10 балів за один модуль.

Порядок оцінювання:

10 балів – відвідано не менше 90 % семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно».

8 балів – відвідано не менше 75 % семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно» або не менше 90 % занять та отримано оцінки «задовільно», «добре», «відмінно».

5 балів – відвідано не менше 60 % семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно», або не менше 75% занять та отримано оцінки «задовільно», «добре», «відмінно».

3 бали – відвідано не менше 50 % семінарських (практичних) занять та отримано оцінки «добре», «відмінно», або не менше 60 % занять та отримано оцінки «задовільно», «добре», «відмінно».

Систематичність та активність роботи всіх інших студентів оцінюється в 0 балів.

За виконання завдань на практичних заняттях студент може отримати оцінку у 15 балів. Для цього необхідно мати не менше трьох відповідей у дошки (кожна з яких оцінюється максимально у 5 балів). Ця відповідь складається із:

- теоретичної відповіді по темі заняття – до 2 балів;
- самостійного розв'язку задачі середнього або високого рівня складності – до 2 балів;
- визначення резервів та обґрунтування шляхів усунення виявлених негативних тенденцій у діяльності підприємства – до 1 балу.

Якщо студент бере участь у студентських олімпіадах, конкурсах наукових робіт, наукових конференціях тощо, то до підсумкової суми балів додається відповідна кількість балів в залежності від результативності вищевказаних робіт.

Підсумковий контроль здійснюється у формі екзамену. Екзаменаційний білет містить два теоретичні питання та практичне завдання. Кожне теоретичне питання оцінюється у 30 балів за таким критеріями оцінювання:

30 балів – вичерпний виклад змісту питання із застосуванням аналізу та вмінням роботи висновки;

25 балів – розгорнутий виклад змісту питання, але відсутні аналіз та висновки;

20 балів – правильний, але не досить повний виклад змісту питання;

15 балів – неповний виклад змісту питання та допущено значні помилки і неточності;

10 балів – характер відповіді дає підставу стверджувати, що студент неправильно зрозумів зміст питання і тому не відповів на нього по суті, припустившись грубих помилок у змісті відповіді;

0 балів - студент не знає правильної відповіді.

Практичне завдання в екзаменаційному білеті оцінюється у 40 балів за підсумком балів: від 0 до 20 балів – за правильність проведених розрахунків та отриманих результатів (залежно від кількості дій та умови аналітичної задачі);

від 0 до 20 балів – за вміння формулювати обґрунтовані висновки за результатами розв’язаної аналітичної задачі. Висновки включають: розкриття економічного змісту розрахованих показників, оцінка їх рівня та причинно-наслідкових взаємозв’язків між ними, обґрунтування шляхів усунення виявлених негативних тенденцій у діяльності підприємства.

Взірець модульного контрольного завдання

Теоретичні питання.

1. Методи елімінування.
2. Аналіз фінансової стійкості підприємства.

Задачі.

Задача 1

Визначити вплив факторів на зміну обсягу реалізації в абсолютному і відносному вираженні за наступними даними:

Вид продукції	Базисний період		Звітний період	
	Обсяг реалізації, шт.	Ціна, грн	Обсяг реалізації, шт.	Ціна, грн
А	450	5,2	460	5,4
В	280	3,9	198	3,8
С	345	8,1	332	8,2

Задача 2

Оцінити платоспроможність підприємства за даними балансу на основі показників, наведених в таблиці.

Показники	Нормативне значення	На початок року	На кінець року	Абсолютне відхилення
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,25 - 0,35			
Коефіцієнт швидкої ліквідності	≥ 1			
Загальний коефіцієнт покриття	2,0 - 2,5			

Баланс

Актив	На початок року	На кінець року	Пасив	На початок року	На кінець року
I. Необоротні активи	21000	20000	I. Власний капітал	20000	14000
II. Оборотні активи, в тому числі:	10000	12000	II. Забезпечення майбутніх витрат та платежів	-	
- дебіторська заборгованість	4000	3500	III. Довгострокові зобов'язання	5000	10000
- грошові кошти	1000	1800	IV. Поточні зобов'язання	6000	8000
III. Витрати майбутніх періодів	-		V. Доходи майбутніх періодів	-	
Баланс	31000	32000	Баланс	31000	32000

Тести.

Впишіть правильні відповіді у таблицю:

1.		2.		3.		4.		5.	
----	--	----	--	----	--	----	--	----	--

1. Під предметом економічного аналізу розуміють:
  - а) причинно-наслідкові зв'язки економічних явищ та процесів;
  - б) результати господарської діяльності;
  - в) майно підприємства;
  - г) виявлення невикористаних резервів покращення діяльності досліджуваних об'єктів.

2. Екстенсивні фактори:
  - а) це група природно-кліматичних факторів;
  - б) пов'язані з якісним приростом результативного показника;
  - в) пов'язані з кількісним, а не якісним приростом результативного показника;
  - г) це резерви підвищення ефективності діяльності у майбутньому.

3. Безтекстова форма представлення результатів аналізу:
  - а) передбачає тільки усні пояснення аналітика;
  - б) складається з постійного макету типових аналітичних таблиць та не містить пояснюючого тексту;
  - в) має містити загальні питання – економічний рівень розвитку підприємства, умови господарювання, результати виконання планів по окремих напрямках діяльності;
  - г) складається при направленні результатів аналізу в вищестоящу організацію.

4. Вертикальний аналіз балансу передбачає :
  - а) визначення абсолютних і відносних змін статей балансу (аналіз динаміки);
  - б) розрахунок питомої ваги окремих статей у загальній валюті балансу (аналіз структури балансу);
  - в) визначення відносних показників фінансового стану (коефіцієнтів);
  - г) аналіз руху грошових коштів.

5. Рентабельність – це...:
  - а) показник фінансового стану підприємства;
  - б) показник, що характеризує рух грошових коштів;
  - в) показник платоспроможності підприємства;
  - г) відносний показник прибутковості.

Розподіл балів, які отримують студенти

	Бали
Модуль 1	50
Відвідування занять та активність студента	10
Виконання завдань на практичних заняттях	15
Модульна контрольна робота	25
Модуль 2	50
Відвідування занять та активність студента	10
Виконання завдань на практичних заняттях	15
Модульна контрольна робота	25
Разом	100

Шкала для оцінювання контрольної роботи:

Завдання / Оцінка	Теоретичне питання 1	Теоретичне питання 2	Задача 1	Задача 2	Тести	Сума балів
Можливий максимум	5	5	5	5	5	25
Оцінка студента						

Критерії оцінювання курсового проекту

Оцінювання курсового проекту здійснюється за 100-бальною системою за наступними її елементами та критеріями:

Елементи оцінки	Критерії	Кількість балів
Оцінюється науковим керівником		
1. Написання основної частини курсового проекту:		
1.1. Обґрунтування актуальності обраної теми дослідження та відповідність логічної побудови проекту поставленим цілям і завданням	Ні – 0 балів Частково – 3 бали Так – 6 балів	0-3-6
1.2. Теоретико-методичний рівень проекту	Ні – 0 балів Частково – 5 балів Так – 10 балів	0-5-10
1.3. Рівень розробки та обґрунтування запропонованих рішень	Ні – 0 балів Частково – 4 бали Так – 8 балів	0-4-8
Разом за розділом 1:		Максимум 24 бали
2. Написання розрахунково-аналітичної частини курсового проекту:		
Правильність визначення вихідних показників за даними обраного підприємства	Ні – 0 балів Частково – 3 бали Так – 6 балів	0-3-6
Правильність та повнота виконання розрахунків, передбачених методичними положеннями	Ні – 0 балів Частково – 4 бали Так – 8 балів	0-4-8
Якість написання висновків за результатами комплексного аналізу	Ні – 0 балів Частково – 3 бали Так – 6 балів	0-3-6
Разом за розділом 2:		Максимум 20 балів
3. Організаційні аспекти виконання курсового проекту:		
3.1. Своєчасність виконання окремих етапів регламенту проекту	Невчасно – 0 балів Своєчасно 3 бали	0-3
3.2. Відповідність встановленим вимогам щодо подання та оформлення проекту	Не відповідає – 0 балів Відповідає – 3 бали	0-3
Разом за розділом 3:		Максимум 6 балів
Оцінка наукового керівника		Максимум 50 балів
Оцінюється комісією по захисту курсового проекту		
4. Якість захисту курсового проекту:		
4.1. Уміння стисло, послідовно й чітко викласти актуальність теми, її мету, завдання, сутність і результати роботи	Ні – 0 балів Частково – 10 балів Так – 20 балів	0-10-20
4.2. Здатність аргументовано захищати свої рекомендації, думки, погляди	Ні – 0 балів Частково – 10 балів Так – 20 балів	0-10-20

4.3. Загальний рівень підготовки студента, володіння культурою презентації, підготовка ілюстративного матеріалу тощо	Ні – 0 балів Частково – 5 балів Так – 10 балів	0-5-10
Разом за розділом 4 Оцінка комісії по захисту курсового проекту	Максимум 50 балів	
Курсовий проект в цілому	Максимум 100 балів	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи економічного аналізу. Аналіз фінансового стану та результатів діяльності.

Тема 1. Зміст, предмет та види економічного аналізу

Економічний аналіз як система спеціальних знань. Функції економічного аналізу: оціночна, діагностична та пошукова. Предмет та об'єкти економічного аналізу.

Завдання економічного аналізу. Принципи економічного аналізу. Принцип науковості. Принцип об'єктивності аналітичних висновків. Принцип системності і комплексності. Принцип конкретності і дієвості аналізу. Принцип оперативності. Принцип масовості.

Класифікаційні ознаки видів економічного аналізу. Просторові види економічного аналізу: зовнішній та внутрішній аналіз. Часові види економічного аналізу: перспективний, оперативний та поточний. Управлінський і фінансовий аналіз.

Функціонально-вартісний аналіз. Основні та допоміжні функції продукту. Функціонально-необхідні та зайві витрати на створення об'єкту. Оптимізація витрат шляхом зміни технічних та технологічних способів створення необхідних функцій предмета. Об'єкти функціонально-вартісного аналізу.

Тема 2. Методи економічного аналізу

Визначення та класифікація факторів в економічному аналізі. Інтенсивні (якісні) та екстенсивні (кількісні) фактори. Прості та складні фактори. Систематизація факторів в

економічному аналізі. Детерміноване моделювання та перетворення факторних систем. Детерміновані (функціональні) та стохастичні (кореляційні) факторні моделі. Основні типи детермінованих факторних моделей: адитивні, мультиплікативні, кратні, змішані. Перетворення детермінованих факторних моделей різних типів. Поняття і класифікація резервів в економічному аналізі як невикористаних можливостей економії затрат певного фактору.

Сутність методу економічного аналізу. Абстрактно-логічні методи економічного аналізу: аналіз, синтез, індукція, дедукція, експеримент, абстрагування, моделювання, формалізація. Метод порівняння, бази порівняння, умови співставності показників. Елімінування в економічному аналізі. Статистичні методи в економічному аналізі: середні величини, методи групування, динамічних рядів. Балансовий метод. Графічний метод і економічному аналізі: ілюстративні та розрахункові (аналітичні) графіки. Математичні методи в економічному аналізі.

Метод елімінування – виключення впливу всіх, крім одного, факторів на величину результативного показника. Метод ланцюгових підстановок. Метод абсолютних відхилень. Метод відносних відхилень. Індексний метод.

Методи пропорційного ділення, часткової участі. Інтегральний метод для двофакторних та трьохфакторних моделей.

Евристичні прийоми дослідження, що ґрунтуються на інтуїції та досвіді спеціалістів. Метод „мозкового штурму”. Спосіб експертних оцінок. Конференція ідей. Методи асоціацій та аналогій. Метод контрольних запитань. Метод колективного блокноту. Метод семикратного пошуку.

Системний підхід у побудові методики комплексного економічного аналізу. Системні принципи. Модель комплексного економічного аналізу. Методи комплексної економічної оцінки: метод сум, метод суми місць, метод відстаней.

Тема 3. Організація економічного аналізу та його інформаційна база

Організація аналітичної роботи як основа прийняття управлінських рішень. Вимоги щодо організації економічного аналізу на підприємстві. Науковий характер аналізу. Обґрунтований розподіл обов'язків по проведенню аналізу господарської діяльності між окремими виконавцями. Ефективність аналітичного дослідження. Регламентация і уніфікація.

Етапи аналізу господарської діяльності: попередній, основний і заключний. Узагальнення результатів економічного аналізу у вигляді документа: пояснююча записка, довідка, заключення. Безтекстова форма оформлення результатів аналізу.

Система економічної інформації як база для економічного аналізу. Споживча цінність та вартість інформації. Класифікація джерел інформації для економічного аналізу: планово-нормативні, дані бухгалтерського, статистичного та оперативного обліку, внутрішня поза облікова інформація, зовнішня інформація, дані особистих спостережень аналітика. Технічна та логічна перевірка якості джерел інформації для аналізу господарської діяльності.

Тема 4. Аналіз фінансового стану підприємства

Зміст та складові фінансового стану. Інформаційна база аналізу фінансового стану. Завдання аналізу фінансового стану. Методи аналізу фінансового стану: горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз, коефіцієнтний аналіз, факторний аналіз.

Побудова аналітичного балансу. Оцінка динаміки валюти балансу. Аналіз структури та динаміки активів підприємства. Аналіз структури та динаміки основних груп активів: необоротних та оборотних активів. Аналіз структури та динаміки пасивів підприємства. Аналіз співвідношення власного та залученого капіталу. Аналіз структури та динаміки основних груп пасивів: власного капіталу, довгострокових та поточних зобов'язань.

Аналіз динаміки дебіторської заборгованості. Співвідношення темпів зростання дебіторської заборгованості із темпами зростання інших статей оборотних активів та виручки від реалізації продукції. Аналіз структури дебіторської заборгованості за строками погашення

та виділення частки безнадійної заборгованості. Аналіз динаміки кредиторської заборгованості та її структури за строками виплат. Оцінка платіжної дисципліни підприємства. Співвідношення темпів зростання дебіторської та кредиторської заборгованості за відповідними статтями.

Аналіз фінансової стійкості на підприємстві. Методика аналізу фінансової стійкості на основі надлишку або нестачі джерел для формування запасів і затрат. Методика аналізу фінансової стійкості на основі фінансових коефіцієнтів.

Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства. Поняття ліквідності балансу та платоспроможності підприємства. Методика аналізу ліквідності балансу шляхом порівняння активів, згрупованих за ступенем ліквідності, з пасивами, згрупованими за строками погашення. Методика аналізу платоспроможності підприємства на основі фінансових коефіцієнтів.

Аналіз грошових потоків підприємства. Дослідження збалансованості позитивного та негативного грошових потоків. Аналіз динаміки показника чистого грошового потоку. Визначення грошових потоків прямим та непрямим методом. Факторний аналіз грошових потоків від операційної, фінансової та інвестиційної діяльності.

Тема 5. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

Місце аналізу прибутку в системі комплексного економічного аналізу. Зміст прибутку та рентабельності, їх значення для управління підприємством. Мета та завдання аналізу фінансових результатів. Джерела інформації аналізу фінансових результатів.

Визначення доходів та витрат, прибутків та збитків. Методика визначення фінансових результатів від операційної, фінансової та іншої звичайної діяльності. Аналіз динаміки доходів, витрат та фінансових результатів від окремих видів діяльності. Аналіз прибутку від основної виробничої діяльності підприємства на основі вивчення факторів: зміни обсягу випуску, зміни структури випущеної продукції, зміни собівартості та продажних цін на готову продукцію. Маржинальний аналіз прибутку як інструмент забезпечення беззбитковості діяльності підприємства.

Визначення рентабельності як відносного показника прибутковості. Види та показники рентабельності. Факторний аналіз основних показників рентабельності.

Тема 6. Аналіз можливостей економічного зростання підприємства

Визначення банкрутства підприємства. Оцінка банкрутства за допомогою економіко-математичних методів та моделей експертної оцінки. Модель Е. Альтмана.

Аналіз зростання ділової активності на основі співвідношення темпів росту чистого прибутку, реалізації продукції та вкладень капіталу. „Золоте правило економіки підприємства”. Аналіз оборотності оборотних коштів. Факторний аналіз коефіцієнту реінвестування прибутку.

Коефіцієнт оборотності капіталу. Фактори зміни оборотності сукупного капіталу. Аналіз тривалості обороту оборотного капіталу. Визначення суми вивільнених коштів з обороту у зв'язку з прискоренням чи додатково залучених коштів в оборот при уповільненні оборотності капіталу. Збільшення суми прибутку за рахунок зміни коефіцієнта оборотності капіталу.

МОДУЛЬ 2. Аналіз виробничої діяльності та ефективності використання ресурсів.

Тема 7. Аналіз виробництва продукції

Комплекс завдань виробничої діяльності підприємства – виробнича програма. Мета та завдання аналізу виробничої програми підприємства.

Оцінка ступеня виконання плану з виробництва продукції в цілому по підприємству, в розрізі основних його виробничих одиниць та груп виробів. Виявлення причин невиконання

плану з виробництва. Вивчення обґрунтованості планового завдання. Аналіз динаміки випуску продукції в цілому по підприємству, в розрізі основних його виробничих одиниць та груп виробів в натуральному та грошовому виразі. Визначення зовнішніх та внутрішніх факторів зростання (скорочення) обсягу випуску.

Зміст понять асортимент та структура випуску продукції. Причини асортиментно-структурних зрушень у випуску продукції. Методи розрахунку виконання плану за асортиментом: спосіб найменшого числа, за найменшим відсотком виконання плану щодо всіх виробів, за коефіцієнтом номенклатурності.

Важливість випуску якісної продукції в сучасних конкурентних умовах. Загальні об'єктивні показники якості. Побічні показники якості. Аналіз сортності продукції способом першосортних різниць. Аналіз браку.

Визначення ритмічності виробництва. Аналіз ритмічності на підприємствах серійного виробництва. Коефіцієнт ритмічності. Методика аналізу ритмічності випуску продукції у серійному виробництві за умови відсутності плану з ритму випуску. Аналіз ритмічності на підприємствах дрібносерійного виробництва, з тривалим виробничим циклом, сезонними коливаннями. Фактори, які впливають на ритмічність випуску продукції. Можливі причини аритмічності виробництва.

Тема 8. Аналіз трудових ресурсів підприємства

Важливість забезпечення підприємства трудовими ресурсами для виробничої діяльності. Основні завдання аналізу трудових ресурсів. Джерела інформації для аналізу трудових ресурсів підприємства. Аналіз забезпеченості підприємства трудовими ресурсами по категоріям і професіям. Аналіз якісного складу персоналу по рівню кваліфікації (середній тарифний розряд, середній тарифний коефіцієнт). Аналіз вікового складу працівників, їх стажу роботи та рівня освіти. Показники руху робочої сили.

Значення аналізу фонду робочого часу. Фактори, під впливом яких формується фонд робочого часу. Факторний аналіз фонду робочого часу: виявлення цілоденних та внутрішньо змінних втрат робочого часу. Виявлення причин цілоденних та внутрішньо змінних втрат робочого часу на основі співставлення даних фактичного та планового балансу робочого часу. Резерви збільшення випуску продукції за рахунок скорочення втрат робочого часу.

Оцінка рівня інтенсивності використання персоналу. Узагальнюючі показники: середньорічний, середньоденний та середнього динний виробіток продукції на одного робітника у вартісному вираженні. Часткові показники: витрати часу на виробництво одиниці продукції певного виду або виробництво продукції певного виду в натуральному виразі за один людино-день або людино-годину. Допоміжні показники: витрати часу на виконання певного виду робіт або обсяг виконаних робіт за одиницю часу. Структурно-логічна модель факторної системи продуктивності праці. Факторний аналіз середньорічного виробітку продукції одним працівником.

Оцінка ефективності використання трудових ресурсів підприємства на основі показника рентабельності персоналу. Факторний аналіз показника рентабельності персоналу. Розрахунок впливу факторів зміни річного виробітку на рівень рентабельності персоналу.

Організація аналізу та контролю витрачання коштів на оплату праці. Аналіз динаміки фонду оплати праці. Аналіз виконання плану по фонду оплати праці на основі показників абсолютного та відносного відхилення (коли змінна частина фонду оплати праці коригується на індекс обсягу випуску продукції). Факторний аналіз фонду оплати праці. Аналіз середньої заробітної плати працівника. Аналіз ефективності витрачання коштів на оплату праці на основі співвідношення темпів росту середньої заробітної плати із темпами росту продуктивності праці.

Тема 9. Аналіз основних засобів підприємства

Значення та завдання аналізу основних виробничих засобів підприємства. Джерела даних для аналізу основних виробничих засобів підприємства. Аналіз динаміки та структури основних засобів підприємства за групами: промислово-виробничі і непромислові основні засоби, активна та пасивна частина основних засобів. Аналіз руху і технічного стану основних засобів. Аналіз вікового складу та морального зносу основних засобів. Аналіз забезпеченості підприємства окремими видами машин, механізмів, обладнанням, приміщеннями. Фондоозброєність і технічна озброєність праці.

Узагальнюючі показники ефективності використання основних виробничих засобів: рентабельність капіталу, вкладеного в основні засоби, фондівіддача основних засобів, фондівіддача активної частини основних засобів, фондомісткість. Індивідуальні показники використання окремих видів машин і обладнання, виробничої площі. Факторний аналіз показника фондорентабельності. Факторний аналіз показника фондівіддачі. Оцінка впливу показників ефективності використання основних виробничих засобів та зміну обсягу випуску продукції. Факторний аналіз фондівіддачі технологічного обладнання на основі показників екстенсивного використання основних виробничих засобів.

Аналіз ступеня залучення обладнання у виробництво. Аналіз екстенсивного завантаження обладнання на основі балансу робочого часу. Коефіцієнти екстенсивності та інтенсивності роботи обладнання. Аналіз зміни обсягу виробництва за рахунок зміни обсягу однорідних груп обладнання, їх екстенсивності та інтенсивності використання.

Тема 10. Аналіз виробничих запасів підприємства

Важливість організації аналізу виробничих запасів для зниження собівартості продукції. Завдання аналізу матеріальних запасів. Джерела інформації для аналізу виробничих запасів.

Аналіз рівня забезпеченості підприємства сировиною і матеріалами. Аналіз якості отриманих матеріалів. Аналіз виконання плану за термінами поставки матеріалів (ритмічності). Аналіз стану складських запасів сировини і матеріалів. Оптимізація поточних запасів на основі „Моделі економічно обґрунтованого замовлення” (EOQ-model). Системи контролю за рухом запасів ABC-аналіз та XYZ-аналіз. Аналіз приросту (зменшення) обсягу виробництва продукції за кожним видом на основі факторної моделі використання виробничих запасів.

Узагальнюючі показники ефективності використання виробничих запасів: прибуток на гривню матеріальних витрат, матеріалівіддача, матеріаломісткість. Часткові показники ефективності використання окремих видів матеріальних ресурсів. Структурно-логічна модель факторного аналізу матеріаломісткості. Факторний аналіз матеріаломісткості окремих видів продукції. Аналіз зміни норм витрат сировини і матеріалів.

Факторний аналіз прибутку на гривню матеріальних витрат.

Тема 11. Аналіз витрат підприємства

Організаційно-інформаційна модель аналізу витрат. Класифікація витрат. Стандартизація витрат. Система показників рівня витрат і собівартості продукції (робіт, послуг). Сутність та загальна модель аналізу витрат діяльності підприємства. Склад адміністративних, фінансових витрат, витрат на збут. Оцінка витрат підприємства за абсолютним розміром, складом і структурою. Аналіз діяльності центрів витрат на підприємстві (компанії). Основна термінологія, що використовується в аналізі. Система показників, яка характеризує діяльність центрів витрат та методики їх розрахунків. Використання результатів аналізу для оцінки ефективності управління підприємством.

Аналіз динаміки витрат діяльності підприємства за обсягом та їх рівнем відносно доходу (виручки) від реалізації. Визначення відносної економії (перевитрат) витрат підприємства. Факторний аналіз операційних витрат. Джерела інформації для аналізу витрат за економічними елементами. Аналіз динаміки витрат за економічними елементами. Аналіз

матеріальних витрат. Аналіз витрат на оплату праці. Аналіз відрахувань на соціальні потреби. Аналіз амортизації та інших витрат. Аналіз за статтями витрат.

Аналіз собівартості окремих виробів. Аналіз прямих матеріальних та прямих трудових витрат, непрямих витрат. Аналіз комплексних статей витрат: витрати на утримання та експлуатацію машин і обладнання (амортизація, ремонт, експлуатаційні витрати, знос швидкозношуваних предметів), цехові та загальногосподарські витрати (по статтям витрат та місці у собівартості одиниці виробу). Порядок визначення резервів зниження собівартості продукції.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	Денна форма навчання					Заочна форма навчання				
	Всього годин	у т.ч.				Всього годин	у т.ч.			
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота студентів	Індивідуальна робота		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота студентів	Індивідуальна робота
МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи економічного аналізу. Аналіз фінансового стану та результатів діяльності.										
Тема 1. Зміст, предмет та види економічного аналізу	10	2	-	6	2	10	1	-	9	2
Тема 2. Методи економічного аналізу	10	2	2	4	2	10	-	-	10	2
Тема 3. Організація економічного аналізу та його інформаційна база	10	2	2	4	2	10	-	-	10	2
Тема 4. Аналіз фінансового стану підприємства	14	4	2	4	4	14	1	1	12	4
Тема 5. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	10	2	2	4	2	10	1	1	8	2
Тема 6. Аналіз можливостей економічного зростання підприємства	12	2	2	4	4	12	1	1	10	4
МОДУЛЬ 2. Аналіз виробничої діяльності та ефективності використання ресурсів.										
Тема 7. Аналіз виробництва продукції	10	2	2	4	2	10	1	1	8	2
Тема 8. Аналіз трудових ресурсів підприємства	12	2	2	4	4	12	1	1	10	4
Тема 9. Аналіз основних	12	2	2	4	4	12	1	1	10	4

засобів підприємства										
Тема 10. Аналіз виробничих запасів підприємства	10	2	2	4	2	10	1	-	9	2
Тема 11. Аналіз витрат підприємства	10	2	2	4	2	10	-	-	10	2
Разом	120	24	20	46	30	120	8	6	106	30

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
1	Зміст, предмет та види економічного аналізу	-	-
2	Методи економічного аналізу	2	-
3	Організація економічного аналізу та його інформаційна база	2	-
4	Аналіз фінансового стану підприємства	2	1
5	Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	2	1
6	Аналіз можливостей економічного зростання підприємства	2	1
7	Аналіз виробництва продукції	2	1
8	Аналіз трудових ресурсів підприємства	2	1
9	Аналіз основних засобів підприємства	2	1
10	Аналіз виробничих запасів підприємства	2	-
11	Аналіз витрат підприємства	2	-
	Разом	20	6

Самостійна робота

Назва теми	Денна форма навчання, годин	Заочна форма навчання, годин
МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи економічного аналізу. Аналіз фінансового стану та результатів діяльності.		
Тема 1. Зміст, предмет та види економічного аналізу	6	9
Тема 2. Методи економічного аналізу	4	10
Тема 3. Організація економічного аналізу та його інформаційна база	4	10
Тема 4. Аналіз фінансового стану підприємства	4	12
Тема 5. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	4	8
Тема 6. Аналіз можливостей економічного зростання підприємства	4	10
МОДУЛЬ 2. Аналіз виробничої діяльності та ефективності використання ресурсів.		
Тема 7. Аналіз виробництва продукції	4	8
Тема 8. Аналіз трудових ресурсів підприємства	4	10
Тема 9. Аналіз основних виробничих засобів підприємства	4	10
Тема 10. Аналіз виробничих запасів підприємства	4	9
Тема 11. Аналіз витрат підприємства	4	10
Разом	46	106

Індивідуальні завдання

Назва теми	Денна форма навчання, годин	Заочна форма навчання, годин
МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи економічного аналізу. Аналіз фінансового стану та результатів діяльності.		
Тема 1. Зміст, предмет та види економічного аналізу	2	2
Тема 2. Методи економічного аналізу	2	2
Тема 3. Організація економічного аналізу та його інформаційна база	2	2
Тема 4. Аналіз фінансового стану підприємства	4	4
Тема 5. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	2	2
Тема 6. Аналіз можливостей економічного зростання підприємства	4	4
МОДУЛЬ 2. Аналіз виробничої діяльності та ефективності використання ресурсів.		
Тема 7. Аналіз виробництва продукції	2	2
Тема 8. Аналіз трудових ресурсів підприємства	4	4
Тема 9. Аналіз основних виробничих засобів підприємства	4	4
Тема 10. Аналіз виробничих запасів підприємства	2	2
Тема 11. Аналіз витрат підприємства	2	2
Разом	30	30

Індивідуальні завдання є однією із форм навчання у вищій школі, що має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. Це форма розвитку творчих здібностей, актуалізації мотивів як навчально-пізнавальної так і наукової і інноваційної діяльності студентів. Індивідуальні завдання виконуються окремо кожним студентом під керівництвом викладача у формі реферату. Закріплення та розвиток практичних навичок досягається через самостійний розв'язок задач.

До кожної теми пропонується тематика рефератів, які дозволяють поглиблено вивчити деякі теоретичні питання. Написанні реферати (2-3 за семестр) подаються викладачу, який перевіряє їх та індивідуально проводить зі студентом аналіз помилок, щодо змісту, форми та стилю викладення матеріалу. Це має слугувати позитивним досвідом для наступного виконання курсової роботи з даної дисципліни. Зміст найбільш цікавих рефератів заслуховується у формі коротких доповідей на практичних заняттях. Практична складова самостійної роботи представляє собою ряд аналітичних задач з кожної теми середнього та високого рівня складності. На відміну від завдань, які пропонуються до виконання на аудиторних заняттях, в них відсутні дані, необхідні для розв'язку. Їх студент має самостійно визначити на підставі вивчення доданих джерел інформації (звітів і т.д.), що максимально наближені до реальних. Таким чином, студент набуває практичних навичок виконання реальних аналітичних завдань у своїй наступній фаховій роботі на підприємстві, коли відсутні надані викладачем умови задачі. Після виконання кожного завдання необхідно сформулювати висновки, що мають містити: розкриття економічного змісту розрахованих показників; оцінку їх рівня та причинно-наслідкових взаємозв'язків між ними; обґрунтування шляхів усунення виявлених негативних тенденцій у діяльності підприємства. Система завдань у даному збірнику є комплексною – досліджується одне підприємство, повні дані щодо якого наведені у розділі Джерела даних для аналізу. За підсумками проведеного аналізу з усіх запропонованих тем студент має

сформулювати комплексні висновки щодо його фінансового стану, виробничої діяльності, повноти використання ресурсів та впливу всіх аналізованих факторів на фінансові результати, а також запропонувати шляхи усунення виявлених негативних тенденцій, покращення результатів діяльності та зміцнення фінансового стану.

Навчальною програмою передбачено написання курсової роботи з даної дисципліни. Вимоги до написання і оформлення курсової роботи відображено у Методичних рекомендаціях до написання курсової роботи з навчальної дисципліни „Аналіз господарської діяльності”.

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

МОДУЛЬ 1. Теоретичні основи економічного аналізу. Аналіз фінансового стану та результатів діяльності.

Тема 1. Зміст, предмет та види економічного аналізу

Тематика рефератів:

1. Історія розвитку економічного аналізу.
2. Становлення економічного аналізу як науки.
3. Значення економічного аналізу в управлінні господарською діяльністю підприємств різних форм власності.
4. Менеджмент і економічний аналіз.
5. Місце економічного аналізу в системі економічних наук..
6. Завдання та функції економічного аналізу.
7. Співвідношення понять предмету і об'єктів дослідження в економічному аналізі.
8. Принципи економічного аналізу.
9. Роль і значення економічного аналізу як ефективного методу виявлення і мобілізації резервів виробництва.
10. Попередній, поточний та перспективний аналіз.
11. Фінансовий та управлінський аналіз.
12. Поняття внутрішнього і зовнішнього економічного аналізу.
13. Практика використання економічного аналізу в аудиторській діяльності.
14. Використання економічного аналізу в діяльності бухгалтерів.
15. Економічний аналіз у маркетингових дослідженнях.
16. Сутність, мета, завдання і етапи проведення функціонально-вартісного аналізу.
17. Використання економічного аналізу в управлінні запасами.
18. Зміст, задачі, особливості організації і методи стратегічного аналізу.
19. Економічний аналіз в умовах глобалізації.

Із Збірника завдань для самостійної роботи завдання 1.1. - 1.5.

Тема 2. Методи економічного аналізу

Тематика рефератів:

1. Методологія, метод і методика економічного аналізу.
2. Класифікація методів економічного аналізу.
3. Робочі прийоми економічного аналізу на етапі вивчення фактів господарчої діяльності.
4. Метод порівняння і його використання в економічному аналізі.
5. Використання відносних та середніх величин в аналізі господарської діяльності.
6. Види групування інформації в аналізі господарської діяльності.
7. Систематизація факторів в економічному аналізі
8. Детерміноване моделювання та перетворення факторних систем.
9. Методи виміру впливу факторів у детермінованому аналізі.

10. Методи вивчення стохастичних (кореляційних) взаємозв'язків в аналізі господарської діяльності.

11. Характеристика прийомів елімінування.
12. Статистичні методи економічного аналізу.
13. Сучасні економіко-математичні методи аналізу.
14. Економічні системи як об'єкти економічного аналізу.
15. Комплексний економічний аналіз.
16. Система показників комплексного економічного аналізу.
17. Класифікація резервів підвищення ефективності виробництва.
18. Принципи пошуку та використання резервів.

Із Збірника завдань для самостійної роботи завдання 2.1. - 2.9.

Тема 3. Організація економічного аналізу та його інформаційна база

Тематика рефератів:

1. Характеристика джерел інформації економічного аналізу.
2. Економічна інформація і напрями її використання в економічному аналізі.
3. Організація економічного аналізу за допомогою комп'ютерних технологій.
4. Функціональні обов'язки працівників фінансових служб та бухгалтерії в області аналітичних досліджень.
5. Прийоми перевірки достовірності джерел інформації, які використовуються в економічному аналізі.

Із Збірника завдань для самостійної роботи завдання 3.1. - 3.3.

Тема 4. Аналіз фінансового стану підприємства

Тематика рефератів:

1. Аналіз фінансової структури балансу.
2. Аналіз рівноваги між активами підприємства та джерелами їх фінансування.
3. Оцінка виробничо-фінансового левериджу.
4. Аналіз платоспроможності підприємства на основі показників ліквідності балансу.
5. Аналіз платоспроможності підприємства на основі вивчення потоків грошових коштів.
6. Аналіз збалансованості позитивного та негативного грошового потоку підприємства.
7. Факторний аналіз чистого грошового потоку.
8. Економічний аналіз в умовах інфляції.
9. Економічний аналіз в управлінні капіталом.
10. Прогнозування і розробка моделей фінансового стану суб'єкта господарювання.

Із Збірника завдань для самостійної роботи завдання 4.1. - 4.11.

Тема 5. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

Тематика рефератів:

1. Аналіз складу та динаміки чистого прибутку підприємства.
2. Факторний аналіз валового прибутку від реалізації товарів, робіт, послуг.
3. Асортиментна політика підприємства та її вплив на формування прибутку.
4. Аналіз впливу цінової політики на фінансові результати підприємства.
5. Аналіз фінансових результатів основної діяльності підприємства.

6. Аналіз фінансових результатів фінансової діяльності підприємства.
7. Аналіз фінансових результатів інвестиційної діяльності підприємства.
8. Аналіз рентабельності підприємства.
9. Методика факторного аналізу прибутку в системі директ-костинг.
10. Методика аналізу рентабельності по системі директ-костинг.
11. Граничний аналіз та оптимізація прибутку.
12. Аналіз розподілу і використання прибутку.
13. Аналіз дивідендної політики підприємства.

Із Збірника завдань для самостійної роботи завдання 5.1. - 5.7.

Тема 6. Аналіз можливостей економічного зростання підприємства

Тематика рефератів:

1. Поняття, види та причини банкрутства.
2. Методи діагностики вірогідності банкрутства.
3. Шляхи фінансового оздоровлення підприємства.
4. Аналіз ділової активності підприємства.
5. Аналіз оборотності оборотних коштів.
6. Аналіз підприємницького ризику.
7. Методика порівняльної рейтингової оцінки діяльності підприємства.

Із Збірника завдань для самостійної роботи завдання 6.1. - 6.4.

МОДУЛЬ 2. Аналіз виробничої діяльності та ефективності використання ресурсів.

Тема 7. Аналіз виробництва продукції

Тематика рефератів:

1. Практичне значення аналізу виробництва товарної продукції, виконання робіт, надання послуг.
2. Аналіз формування договорів з виробництва і поставок продукції (портфеля замовлень).
3. Системи контролю якості продукції у міжнародній практиці.
4. Аналіз асортименту та структури випуску продукції.
5. Аналіз ритмічності роботи підприємства.
6. Аналіз конкурентоспроможності продукції на ринку.
7. Аналіз ринків збуту продукції.
8. Аналіз виконання договорів постачання продукції.
9. Особливості перспективного та оперативного економічного аналізу виробничої програми підприємства.

Із Збірника завдань для самостійної роботи завдання 7.1. - 7.6.

Тема 8. Аналіз трудових ресурсів підприємства

Тематика рефератів:

1. Аналіз забезпечення підприємства трудовими ресурсами.
2. Аналіз технічної озброєності праці.
3. Аналіз продуктивності праці.

4. Аналіз складу та повноти використання фону робочого часу.
5. Аналіз трудомісткості продукції.
6. Факторний аналіз фонду оплати праці.
7. Аналіз ефективності використання коштів на оплату праці.
8. Аналіз рентабельності персоналу.

Із Збірника завдань для самостійної роботи завдання 8.1. - 8.8.

Тема 9. Аналіз основних засобів підприємства

Тематика рефератів:

1. Аналіз стану та складу основних виробничих засобів підприємства.
2. Аналіз екстенсивності використання основних виробничих засобів.
3. Аналіз інтенсивності використання основних виробничих засобів.
4. Факторний аналіз показника фондівдачі.
5. Аналіз повноти використання виробничої потужності підприємства.
9. Факторний аналіз показника фондорентабельності.

Із Збірника завдань для самостійної роботи завдання 9.1. - 9.6.

Тема 10. Аналіз виробничих запасів підприємства

Тематика рефератів:

1. Аналіз забезпеченості підприємства виробничими запасами.
2. Сучасні методи управління запасами.
3. Логістика як спосіб оптимізації товарних потоків.
4. Аналіз повноти та ефективності використання виробничих запасів підприємства.
5. Аналіз матеріаломісткості продукції.
6. Аналіз прибутку на гривню матеріальних витрат.

Із Збірника завдань для самостійної роботи завдання 10.1. - 10.4.

Тема 11. Аналіз витрат підприємства

Тематика рефератів:

1. Аналіз динаміки і структури операційних витрат підприємства.
2. Аналіз постійних та змінних витрат.
3. Характеристика основних напрямків аналізу собівартості продукції в сучасних умовах.
4. Аналіз собівартості окремих видів продукції.
5. Аналіз собівартості за статтями калькуляції.
6. Аналіз прямих матеріальних витрат.
7. Аналіз прямих трудових витрат.
8. Аналіз непрямих витрат.
9. Оперативний аналіз собівартості продукції.
10. Аналіз витрат за центрами відповідальності.

Із Збірника завдань для самостійної роботи завдання 11.1. - 11.4.

Методичне забезпечення

1. Методичні рекомендації до написання курсової роботи з навчальної дисципліни «Аналіз господарської діяльності» для студентів спеціальності 6.071 "Облік і оподаткування" з напряму підготовки 07 "Управління та адміністрування", рівень підготовки – бакалавр /Укладачі: Даньків Й.Я., Ганусич В.О. – Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2020., 28 с

2. Методичні матеріали для вивчення дисципліни „Аналіз господарської діяльності” для студентів спеціальності 071 "Облік і оподаткування" з напряму підготовки 07 "Управління та адміністрування", рівень підготовки – бакалавр /Укладач: Ганусич В.О. – Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2020 р. - 66 с.

3. Наглядні матеріали для лекцій з дисципліни „Аналіз господарської діяльності” для студентів спеціальності 071 "Облік і оподаткування" з напряму підготовки 07 "Управління та адміністрування", рівень підготовки – бакалавр /Укладач: Ганусич В.О. – Ужгород: ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2020 р. - 45 с.

4. Збірник завдань для самостійної роботи студентів з курсу «Аналіз господарської діяльності» для студентів , галузь знань: 07 «Управління та адміністрування», спеціальність: 071 “Облік і оподаткування”, освітня програма «Облік, аудит і оподаткування». Рівень підготовки: Бакалавр. / Укладач: к.е.н., доц.. Ганусич В.О.. – Ужгород: Ужгородський національний університет, 2021. - 79 с.

Рекомендована література

Базова

1. Аналіз господарської діяльності: навч. посібник / за заг. редакцією І.В. Сіменко, Д.Т. Косової. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 384 с.
2. Абрютіна М.С. Финансовый анализ коммерческой деятельности: [учебное пособие] / М.С. Абрютіна. – М.: Финпрес, 2002. – 176 с.
3. Базилінська О.Я. Финансовый анализ: теория та практика / О.Я. Базилінська - К.: Центр учбової літератури, 2009. – 328 с.
4. Баканов М.И. Теория экономического анализа / М.И. Баканов, А.Д. Шеремет. - М.: Финансы и статистика, 2002. – 416с.
5. Басовский Л.Е. Теория экономического анализа: [учебное пособие] / Л.Е. Басовский. - М.: Инфра-М, 2003. – 222 с.
6. Болюх М.А., Горбатов М.І. Збірник задач з курсу „Економічний аналіз”: [навчальний посібник] / М.А. Болюх, М.І. Горбатов. – К.: КНЕУ, 2002. – 232 с.
7. Бороненкова С.А. Управленческий анализ: [учебное пособие] / С.А. Бороненкова – М.: Финансы и статистика, 2002. – 384 с.
8. Бочаров В.В. Финансовый анализ. / В.В. Бочаров. - СПб: Питер, 2002. – 240 с.
9. Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз. Практикум: [навчальний посібник для студентів вузів] / Ф.Ф. Бутинець, Є.В. Мних, О.В. Олійник. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 416 с.
10. Герасимова В.Д. Анализ и диагностика финансово-хозяйственной деятельности промышленного предприятия: учебное пособие / В.Д. Герасимова. – М.: КНОРУС, 2011. – 360 с.
11. Гиляровская Л.Т. Анализ и оценка финансовой устойчивости коммерческого предприятия / Л.Т. Гиляровская, А.А. Вехорева. – СПб.: Питер, 2003. – 256 с.
12. Гинсбург А.И. Экономический анализ. / А.И. Гинсбург. – СПб.: Питер, 2003. - 176 с.
13. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз: [навчальний посібник] / Б.Є. Грабовецький. - Київ: Центр навчальної літератури, 2009. – 256 с.

14. Гушко С.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / С.В. Гушко, А.В. Шайкан, Н.П. Шайкан, О.А. Гушко. – Вид. 2-ге, перероб. і допов. – Кривий Ріг: Чернявський Д.О., 2011. – 174 с.
15. Економічний аналіз: [навчальний посібник] / М.А. Болух, В.З. Бурчевський, М.І. Горбаток; за ред. акад. НАНУ, проф. М.Г. Чумаченка. – К.: КНЕУ, 2001. – 540с.
16. Економічний аналіз діяльності підприємства / [Петряєва З.Ф., Хмеленко Т.Т., Азаренков Т.Ф., Танін В.І.]. - Харків.: АТЗТ “Самміт-Харків”, 2001. – 302с.
17. Економічний аналіз: [навч. посіб.] / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ПП „Рута”, 2003. – 680 с.
18. Іванова Н.Ю. Аналіз беззбитковості виробництва: теорія та практика: [навч. посіб.] / Н.Ю. Іванова. – К.: Лібра, 2002. – 72 с.
19. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу: [навч. посіб. – 4-те вид., перероб. і доп.] / В.М. Івахненко. - К.: Знання, 2004. – 190 с.
20. Івахненко В.М. Курс економічного аналізу: [навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни] / В.М. Івахненко, М.І Горбаток.- К.: КНЕУ, 2006. – 302 с.
21. Ізмайлова К.В. Сучасні технології фінансового аналізу: [навч. посіб.] / К.В.Ізмайлова. – К.: МАУП, 2003. – 148 с.
22. Каракоз І.І. Теория экономического анализа / И.И. Каракоз, В.И. Самборский. - К.: Вища школа, 1989г. - 255 с.
23. Карамзін В.А. Економічний аналіз: Практикум. / В.А. Карамзін, О.М. Савицька. – К.: Знання, 2007. – 255 с.
24. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз: [підручник] / Г.І. Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній; за ред. проф. А.Г. Загороднього. – [3-те вид., перероб. і доп.] – К.: Знання, 2008. – 487 с.
25. Ковалев А.И., Анализ финансового состояния предприятия. / А.И. Ковалев, Привалов В.П. – [5-е изд., перераб. и доп.] – М.: Центр экономики и маркетинга, 2001. – 256 с.
26. Ковалев В.В. Финансовый анализ: методы и процедуры / В.В. Ковалев – М.: Финансы и статистика, 2006. – 560 с.
27. Ковальчук К.Ф. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій: навчальний посібник / К.Ф. Ковальчук – К.: Центр учбової літератури, - 2012. – 326 с.
28. Комплексный экономический анализ хозяйственной деятельности: учеб. / [Л.Т. Гиляровская и др.]. – М.: ТК Велби, из-во Проспект, 2006. – 360 с.
29. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємства: [навчальний посібник – 2-е видання] / М.Я. Коробов – К.: Т-во „Знання”, КОО, 2001. – 378с.
30. Економічний аналіз і діагностика стану сучасного підприємства / [Т.Д. Костенко, Є.О. Підгора, В.С. Рижиков, В.А. Панков, А.А. Герасимов, В.В. Ровенська] - [видання 2-ге перероблене та доповнене; навчальний посібник.]. - К.: Центр учбової літератури, 2007. – 400 с.
31. Крамаренко Г.О. Фінансовий аналіз: [підручник] / Г.О. Крамаренко, О.Є. Чорна – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 392 с.
32. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз суб'єктів господарювання: [монографія]. / Л.А. Лахтіонова. – К.: КНЕУ, 2001. - 378с.
33. Любушин Н.П. Теория экономического анализа / Н.П. Любушин, В.Б. Лещева, Е.А. Сучков – М.: Юристъ, 2002. – 480 с.
34. Марченко А.А. Аналіз джерел формування фінансових ресурсів // Фінанси України. – 2008. - №9. – с.102.
35. Мец В.О. Економічний аналіз (збірник практичних завдань і тестів за даними П(С)БО): [навч.посібник] / В.О. Мец – К.: КНЕУ, 2001. – 236 с.
36. Мец В.О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: [навч.посібник] / В.О. Мец – К.: Вища школа, 2003. – 278 с.

37. Мних Є.В. Економічний аналіз: [підручник: вид. 2-ге, перероб. та доп.] / Є.В. Мних. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 472с.
38. Мних Є.В. Економічний аналіз: Практикум. / Є.В. Мних та колектив авторів. – Київ: Центр навчальної літератури, 2005. – 432с.
39. Олійник О.В. Економічний аналіз: Практикум / О.В. Олійник; за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – [2-ге вид., перероб. і доп.] – Житомир: ПП „Рута”, 2003. – 496 с.
40. Оцінка і діагностика фінансової стійкості підприємства / [М.О. Кизим, В.А. Забродський, В.А. Зінченко, Ю.С. Копчак]. – Х.: Видавничий дім „ІНЖЕК”, 2003. – 144 с.
41. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: [підручник] / П.Я. Попович. – Тернопіль: Економічна думка, 2004. – 416с.
42. Прокопенко І.Ф. Методика і методологія економічного аналізу: [навчальний посібник] / І.Ф. Прокопенко, В.І. Ганін. – К.: Центр учбової літератури, - 2008. – 430 с.
43. Пястолов С.М. Экономический анализ деятельности предприятий: [учебное пособие] / С.М. Пястолов. – М.: Академич. Проект, 2002. – 573 с.
44. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятий / Г.В. Савицкая. - Минск.: ООО “Новое издание”, 1999г. – 688 с.
45. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: [навч. посібник] / Г.В. Савицька. – [3-тє вид., випр. і доп.]. – К.: Знання, 2007. – 668 с.
46. Селезнева Н.Н., Финансовый анализ: [учебное пособие]. / Н.Н. Селезнева, А.Ф. Ионова – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 320 с.
47. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз: [навч. посіб.] / Н.В. Тарасенко.– [3-тє вид., перероб]. – Л.: „Новий світ - 2000”, 2004. – 344 с.
48. Фінансовий аналіз: [навч. посіб. – 2-ге вид.] / [М.Д. Білик, О.В. Павловська, Н.М. Притуляк, Н.Ю. Невмержицька] – К.: КНЕУ, 2007. – 592 с.
49. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: [підручник] / Ю.С. Цал-Цалко - К.: Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.
50. Цигилик І.І. Економічний аналіз господарської діяльності підприємства: Опорний конспект лекцій / І.І. Цигилик, С.О. Кропельницька, О.І. Мозіль. – Київ, Центр навчальної літератури, 2004. – 99 с.
51. Чебан Т.М. Теорія економічного аналізу: [навчальний посібник] / Т.М. Чебан, Т.А. Калінська, І.О. Дмитрієнко; за ред. проф. В.Є. Труша. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 214 с.
52. Чигринська О.С. Теорія економічного аналізу: [навчальний посібник] / О.С. Чигринська, Т.М. Власюк – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 232 с.
53. Шеремет А.Д. Теория экономического анализа / А.Д. Шеремет. - Москва, Инфра-М, 2002. – 333 с.
54. Шеремет А.Д. Методика финансового анализа / А.Д. Шеремет, Е.В. Негашев. - М.:ИНФРА-М.: 1999.-208с.
55. Шморгун Н.П. Фінансовий аналіз: [навч. посіб.] / Н.П. Шморгун, І.В. Головка. – К.: ЦНЛ, 2006. – 528 с.
56. Шубіна С.В. Економічний аналіз: практикум / С.В.Шубіна, Ж..І. Торянин. – К.: Знання, 2007. – 230 с.
57. Яцків М.І. Теорія економічного аналізу / М.І. Яцків. - Львів: Світ, 1993. – 216 с.

Допоміжна

1. Бланк И.А. Управление активами и капиталом предприятия. / И.А. Бланк – К.: Ника-центр, Эльга, 2003, - 448 с.
2. Бланк И.А. Управление денежными потоками. [2-е изд, перераб. и доп.] / И.А. Бланк – К.: Ника-центр, 2007, - 752 с.

3. Бланк И.А. Управление прибылью. [3-е изд., перераб. и доп.] / И.А. Бланк – К.: Ника-центр, 2007, - 768 с.
4. Бланк И.А. Управление формированием капитала / И.А. Бланк – К.: Ника-центр, Эльга, 2002, - 512 с.
5. Бригхем Ю. Финансовый менеджмент: [экспресс-курс. – 4-е изд.] / Ю. Бригхем, Дж. Хьюстон; пер. с англ. – СПб.: Питер, 2007. – 544 с.
6. Грабовецький Б.Є. Економічне прогнозування і планування: [навчальний посібник] / Б.Є. Грабовецький. – Київ: Центр навчальної літератури, 2003. – 188 с.
7. Загородній А.Г. Фінансово-економічний словник. / А.Г. Загородній, Г.Л. Вознюк. – Л.: Вид-во Нац. ун-ту „Львівська політехніка”, 2005. – 714 с.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського // <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Державна науково-технічна бібліотека України // <http://www.gntb.gov.ua/ua/>
3. Ефективна економіка // <http://www.economy.nayka.com.ua/index.php>
4. Електронний науковий архів Науково-технічної бібліотеки Національного університету Львівська політехніка // <http://ena.lp.edu.ua:8080/>
5. Словарь научных терминов // <http://msuee.ru/science/Voc%20OND/SLOVAR.htm>
6. Львівська національна наукова бібліотека України ім. В.Стефаника // <http://www.lsl.lviv.ua/>
7. Державна служба статистики України // <http://www.ukrstat.gov.ua/>